

Tímár Máté

Az elsüllyedt paraszti világról, az alföldi magyar falu elmúlt háromnegyed évszázadáról, a szocializmushoz vezető paraszti út küzdelmeiről, sokszor embertelenül nehéz megpróbáltatásairól vall műveiben Tímár Máté.

A Viharsarok, az agrárszocialista forradalmi hagyományok őrzője bocsátotta útra, az Endrőd-Gyoma környéki szegénynép, a Szántó Kovács Jánosok népe.

Endrődön, 1922. november 21-én született. Szeghalmon érettségizett, majd 1944-48 között hadifogoly volt Szibériában. Hazatérve a bölcsészkaron tanult, 1950-től – tanulmányait megszakítva – 1961-ig állami gazdasági dolgozó volt.

Irodalmi pályafutása 1958-ban, *Majoros Ádám krónikája* című regényének megjelenésével kezdődött, amely 1959-ben elnyerte a SZOT irodalmi díjának első fokozatát. A regény egy 73 esztendőös özvegy öregembernek, az „Aranykalász” tsz éjjeliőrének fiktív visszaemlékezéseit tartalmazza. Majoros Ádám, mint világlátott, öntudatos ember áll társai élére, jogosan lázadva a gazdagok társadalma ellen. A frontra kerülve végleg forradalmárrá érlelődik. A regényben a békési nyelvet nemcsak szóképeiben, hanem szavaiban is kiaknázza Tímár, hatalmas kifejezés- és fordulatkincset mentve át a múltból a mának.

Tájszavak egész garmadájával dolgozik, a paraszti munka évszázados helyi állapotának leírásával teremti meg műveinek sajátos légkörét, hangulatát. A felelevenített békési közmondásoknak, népi szólásoknak se szeri se száma, s ezek jelentésükkel, de rímes voltukkal is erősítik a mű népköltéssel való kapcsolódását.

A regény folytatása 1960-ban jelent meg, *Hajnal hasad, fényes csillag ragyog...* címen.

Több novellája szerepel különböző irodalmi antológiákban.

A szöveget az alábbi művekből idéztük:

Magyar Irodalmi Lexikon, 1965.

Fenyő István: Új arcok – új utak, 1961.

Műveiből:

Eleven parázs. (Elbeszélések), 1968.

És a tizenhetedik napon... (Regény), 1971.

Ítéletidő (Regény), 1969.

Majoros Ádám krónikája: I. Csillagok, csillagok, szépen... 1958.

II. Hajnal hasad, fényes csillag... 1960.

Száz tú hossza (Elbeszélések), 1962.

Szörtarisznya (Regény, Elbeszélések), 1963.

Talponálló szerelem (Elbeszélések), 1972.

Tímár Máté műveiről megjelent fontosabb írások:

Asszonycsere (Elbeszélések), 1962.

Ism.: Tüskés Tibor = Könyvtáros, 1963. 4. sz. 239-240. p.

Eleven parázs (Elbeszélések), 1968.

Ism.: Faragó Vilmos: Nyolcvan elbeszélés = Élet és Irodalom, 1968. 19. sz. 7. p.

Hogy a világ előre menjen (Elbeszélések), 1966.

Ism.: Kőhádi Zsolt = Kritika, 1966. 6. sz. 62-63. p.

Majoros Ádám krónikája (Regény), 1958.

Ism.: Béládi Miklós = Kortárs, 1959. 7. sz. 129-131. p.

Szörtarisznya (Regény), 1963.

Ism.: Faragó Vilmos: Egy Janus-arcú regény = Élet és Irodalom, 1963. 23. sz. 7. p.

Megjelent: Mai magyar próza. 1976. p. 35-36.